

že se s badatelskými aktivitami, případně se spojováním učiva s reálným životem setkávají jen výjimečně, dosáhli v testu přírodovědné gramotnosti významně horších výsledků než žáci, kteří se takovým aktivitám věnují alespoň občas. U žáků 4. ročníku výsledky žáků nejsilněji ovlivňuje deklarovaná četnost práce s dalšími tištěnými materiály (mimo učebnice). Druhým významným faktorem shodným pro 4. i 8. ročník je, jak žáci vnímají klima třídy. Zřetelně lepších výsledků dosáhli v agregované podobě žáci, kteří klima třídy hodnotí jako přátelské a kooperativní souběžně s tvrzením, že známky nepovažují za to hlavní, kvůli čemu do školy chodí. Uvedená zjištění podtrhují význam, který klima třídy (školy) a vnitřní motivace žáků mají pro efektivní vzdělávání.

Také mezinárodní šetření naznačují vliv těchto faktorů na výsledky žáků. V České republice se podle zjištění projektu OECD PISA od roku 2003 do roku 2012 významně zhoršil jak index vztahu žáků ke škole, tak index sounáležitosti žáků se školou. Ve stejném období se významně zhoršily také výsledky žáků v matematice a Česká republika se ze skupiny zemí s nadprůměrnými výsledky dostala do skupiny zemí s výsledky podprůměrnými.

2.3.2 Celkové výsledky vzdělávání žáků

Při inspekční činnosti jsou hodnoceny individuální a skupinové výsledky vzdělávání žáků a celkové výsledky vzdělávání školy zejména na základě průběžného školního hodnocení výsledků žáků a sledování jejich celkové úspěšnosti. Velmi nízký byl počet žádostí o přezkoumání výsledků – pouze v 5 % škol.

V základních školách převažovalo nadále hodnocení žáků zaměřené na sumativní výsledky, i když lze sledovat určitý posun směrem k formativnímu hodnocení, které poskytuje individuální podporu a přispívá k rozvoji jednotlivce.

V uzavřeném školním roce prospělo 98 % žáků inspektovaných základních škol, z toho s vyznamenáním 59,2 %. Neprospělo 1,8 % žáků, z toho 42,4 % z více než 2 předmětů. Velmi nízký byl počet neklasifikovaných žáků, a to pouze 0,2 % z žáků celkem. Opravnou zkoušku konalo 1,1 % žáků, z nich u opravné zkoušky však neprospělo 39 % žáků. Z neprospívajících žáků neprospělo z českého jazyka 43,6 % a z matematiky 53,1 % žáků.

Co se týká prospěchu v cizích jazycích, z anglického jazyka neprospělo 0,6 % žáků, kteří se jej učili, z jiného cizího jazyka neprospělo 0,5 % žáků. Školy nejčastěji jako cizí jazyk (jiný než anglický) vyučovaly německý jazyk (93,2 %) a ruský jazyk (34,3 %). Alespoň jeden jiný cizí jazyk než anglický se ve školním roce 2012/2013 vyučoval v necelých 60 % škol.

V 1. ročníku základní školy neprospělo 1,4 % žáků (z českého jazyka 1,3 % a z matematiky 0,9 %). Žáci v 1. ročníku neprospěli přibližně v 20 % škol.

Výsledky žáků v České republice je možné hodnotit též prostřednictvím mezinárodních standardizovaných testů. V prosinci 2013 byly zveřejněny výsledky projektu PISA týkající se matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti, v dubnu výsledky v oblasti řešení problémů a v červenci v oblasti finanční gramotnosti.

V oblasti přírodovědné gramotnosti se v období od roku 2009 výsledek českých žáků zlepšil, v roce 2012 byl opět nadprůměrný a srovnatelný s výsledkem z roku 2006. Rozdíl mezi výsledky českých chlapců a dívek lze považovat za nevýznamný. Ve volitelné oblasti řešení problémů se čeští žáci zařadili mezi žáky s nadprůměrnými výsledky, stejně jako ve volitelné oblasti finanční gramotnosti.

Ve školách, které ČŠI hodnotila jako standardní či jako příklad dobré praxe (96,8 %), vedení školy na základě získaných informací vztahujících se k výsledkům vzdělávání žáků stanovilo strategie k jejich zkvalitňování a přijímalo opatření podporující rozvoj individuality každého žáka. Takové školy sledovaly a pravidelně vyhodnocovaly adaptaci v 1. ročníku, při přechodu z nižšího na vyšší stupeň základního vzdělávání a úspěšnost svých žáků při přijímání do středního vzdělávání a jejich adaptaci. Do této oblasti patří také oblast prevence a řešení případů školní neúspěšnosti a přijímání účinných opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Školy, které dosahují dobrých výsledků, mají zpravidla zájem své výsledky veřejně prezentovat.

